

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/hasla-rzeczowe/22453,Huta-Malapanew-w-Ozimku.html>
19.05.2024, 07:50

Huta Małapanew w Ozimku

Hasło wydrukowane w **Tom III**

Huta Małapanew w Ozimku, jeden z największych i najstarszych zakładów pracy woj. opolskiego o tradycjach sięgających 1754; 1950–1955 znacznie rozbudowany i w l. 70. unowocześniony; w XI 1980 zatrudniał 7116 osób. Wraz z hutą rozwijała się osada Ozimek, której w 1962 nadano prawa miejskie.

1/2 IX 1980 załoga huty ogłosiła strajk. 2 IX zawarto porozumienie między przedstawicielami pracowników i kierownictwem huty, ale większość załogi go nie zaakceptowała, domagając się nowych rozmów z udziałem wybranych przedstawicieli wszystkich wydz., działów i komórek organizacyjnych. Wyłoniono 27-osobowy KS, którego członkami zostali m.in. Krzysztof Ormiński (przew.), Ryszard Czerwenka (z-ca przew.), Bronisław Niedźwiedź (z-ca przew.), Waldemar Rajtor i Janusz Wiernicki. 3 IX 1980 rozpoczęła się II tura rozmów, zakończona zawarciem porozumienia, które przewidywało podwyżkę płac dla załogi w wysokości 800–1,2 tys. zł. KS przekształcił się w Zakładowy Komitet Porozumiewawczy, nast. 29 IX 1980 w Zakładowy Komitet Założycielski w składzie: K. Ormiński (przew.), Wilhelm Oblicki (z-ca przew., odpowiedzialny za kontakty z in. strukturami „S”), R. Czerwenka (z-ca przew.), Kazimierz Kubiak (sekretarz) i J. Wiernicki (skarbnik).

5 X 1980 ZKZ Huty Małapanew wystąpił do opolskiej delegatury NIK z wnioskiem o przeprowadzenie kontroli w zakładzie. W VI 1981, w ramach realizacji wniosków pokontrolnych NIK, dyr. generalny nadrzędnego Zjednoczenia Hutmasz odwołał z zajmowanych stanowisk huty dwóch z-ców dyr. oraz gł. księgowego.

W I 1981 zakładowa „S”, popierając stanowisko KKP ws. wolnych sobót, stanęła na stanowisku, że 10 i 24 I powinny pracować jedynie wydz. funkcjonujące w ruchu ciągłym, a za

przepracowany czas należała się załodze rekompensata pieniężna. 24 I stawiło się do pracy 67 % pracowników I zmiany, a 24 I – 53 % załogi na I i 47 % na II zmianie.

Do „S” przystąpiło ok. 6,3 tys. (87,5 %) spośród 7,2 tys. pracowników huty. 1980/1981 w ramach kampanii wyborczej wyłoniono komisje oddziałowe „S”. Przew. w poszczególnych jednostkach i komórkach organizacyjnych zostali: Eugeniusz Biały, Jadwiga Bul, Ryszard Dudek, Jan Grzegorz, Andrzej Haniszewski, Zbigniew Iwański, Marek Jeż, Paweł Kazior, Ignacy Kępiński, Edward Kistela, Ewald Klimas, Adam Kochajkiewicz, Henryk Korzekwa, Czesław Kowalczyk, Jan Kułaga, Jan Luczer, Stanisław Marcinków, Eugeniusz Michalak, Antoni Migura, Jan Mrozowski, B. Niedźwiedź, W. Oblicki, Joachim Okwieka, Henryk Olejnik, Anna Pietrzak, W. Rajtor, Teodor Sowa, Jerzy Spychaj, Ludwik Twardawski, Jerzy Waliszewski, Gertruda Wieczorek, Józef Witek i Teodor Żmuda. 31 I 1981 wybrano KZ w składzie prezydium: K. Ormiński (przew.), Zdzisław Henkiel (z-ca przew.), K. Kubiak (sekretarz), J. Wiernicki (skarbnik KZ) i Jerzy Michalczyk.

28 I 1981 zakładowa „S” wzięła udział w ogólnopolskiej akcji protestacyjnej na rzecz zarejestrowania „S” rolniczej. Oflagowano obiekty huty i włączono syreny fabryczne. 3 II odbył się kolejny godzinny protest na znak poparcia stanowiska „S” ws. wolnych sobót i zarejestrowania „S” rolniczej.

Podczas kryzysu bydgoskiego, do 28 III w hucie tymczasową siedzibę miał MKS w Opolu. 27 III załoga huty wzięła udział w 4-godzinny strajku ostrzegawczym. Na terenie podległym Komisariatowi MO w Ozimku strajkowało ogółem 3,9 tys. pracowników huty i 2 in. zakładów pracy. Zaczęto wówczas wydawać niezależne pismo zakładowe „Hutniczy Kurier Strajkowy” (27 III – 1 IV 1981, ukazały się 4 n-ry), nast. „Serwis Informacyjny”. KS Huty Małapanew pozytywnie ocenił zawarte 30 III porozumienie warszawskie.

W 1981 Hutę Małapanew uznano za wiodący zakład pracy w województwie opolskim i od IV weszła w skład Sieci Organizacji Zakładowych „S” Wiodących Zakładów Pracy. Od 20 II 1981 K. Ormiński reprezentował ją w Krajowej Sekcji

Hutniczej „S”. Od VII członkiem prezydium ZR Śląsk Opolski był W. Oblicki (odpowiadał za pracę Działu Interwencji).

4 X 1981 w kościele św. Jana Chrzciciela w Ozimku odbyła się msza, podczas której bp. Antoni Adamiuk w asyście proboszcza parafii ks. Gerarda Kałuży poświęcił sztandar zakładowej „S”. 28 X pracownicy huty wzięli udział w ogólnopolskim godzinnym strajku ostrzegawczym, strajkowało ok. 80% załogi.

13 XII 1981 – I 1982 internowano K. Ormińskiego i W. Oblickiego, mienie KZ przejęły władze. Jedynie potajemnie wyniesiono z zakładu sztandar, który do 1989 ukrywano. 1982–1989 w hucie kolportowano podziemne pisma z wielu regionów kraju m.in. „Biuletyn Dolnośląski”, „Biuletyn Małopolski”, „Iskierkę” Wrocław, „Hutnik” HiL Kraków, „KOS” Kielce, „Feniks” Gorzów Wielkopolski, „Solidarność HBB” Częstochowa, „Solidarność Opolską”, „Wolę” Warszawa, „Wiadomości Bieżące” Wrocław, „Z Dnia na [Dzień...](#) Wrocław. Przeprowadzano akcje ulotkowe, malowania napisów na murach, wywieszania flag (31 VIII 1983) i transparentów, wśród załogi zbierano składki na cele związkowe. Działalność podziemną prowadzili m.in.: R. Czerwenka, B. Jeż, Władysław Kasprów, K. Kubiak, J. Michalczyk, Mikołaj Mirowski, Kazimierz Podkowa, Zofia Podkowa, W. Rajtor i Gerard Wilczek. 1 III 1983 powstała Tymczasowa KZ na czele z J. Michalczykiem, zbierano składki oraz kolportowano podziemne pisma i ulotki, a w IV wydano nr 1 podziemnego pisma „Serwis Informacyjny”. W wyniku przeprowadzonych rewizji, zatrzymań i przesłuchań SB rozbiła strukturę, a 23 IV aresztowano J. Michalczyka (1 VI zwolniony) i Mikołaja Mirowskiego (18 V zwolniony), nast. w VIII sprawę umorzono na mocy amnestii. 1984/1985 powołano kolejną Tymczasową KZ na czele z przew. K. Podkową. W działalności podziemnej uczestniczyli m.in.: Zbigniew Czwarno, B. Jeż, Andrzej Kleszcz, Piotr Krawczuk, K. Kubiak, A. Migura, B. Niedźwiedź, K. Ormiński, W. Rajtor i G. Wilczek. W wydawanych ulotkach wzywano do udziału w ogólnopolskich akcjach protestacyjnych, ogłaszanych przez TKK (28 III 1985, 1 IV 1985, 31 VIII 1985). W VI 1985 działacze podziemnej „S” doprowadzili do wyboru swoich przedstawicieli do Samorządu Pracowniczego huty (K. Ormiński i in.); w X 1985

zorganizowali bojkot wyborów do Sejmu PRL (zrywano oficjalne plakaty wyborcze oraz kolportowano antywyborcze ulotki i plakaty); w zw. z tymi akcjami 8 X zatrzymano A. Kleszcza i B. Niedźwiedzia. Po tych akcjach SB przeprowadziła z wieloma pracownikami rozmowy ostrzegawcze, a w XI pobito P. Krawczuka. W XI 1986 działacze zakładowej „S” poparli od 13 X jawnie działającą Tymczasową Radę Regionalną „S” Śląska Opolskiego. W złożonym oświadczeniu zadeklarowano solidarność „z ludźmi, którzy jawnie będą walczyć o niezależność robotniczą”. Nie zdecydowano się jednak na podjęcie jawnej działalności związkowej.

27 IV 1988, przez 2 godz. (10.00–12.00) strajkowały 2 wydz. huty, pozostałe utrzymywały pogotowie strajkowe. 24 VIII ponownie podjęto próbę wywołania strajku solidarnościowego, ale SB storpedowała przygotowania przy pomocy TW ps. Franek (Z. Czwaro). 11 X powstał jawny Komitet Organizacyjny w składzie: K. Ormiński (przew.), Z. Czwaro i P. Krawczuk, nast. I/II 1989 po reorganizacji w skład Zakładowego Komitetu Organizacyjnego weszli K. Ormiński, K. Kubiak i B. Niedźwiedź. Pod koniec II 1989 przynależność do „S” zadeklarowało ok. 2,5 tys. pracowników. Od 6 IV 1989 Komitet Organizacyjny działał w składzie: Jan Arlt, Wiesław Górka, Jerzy Krzysztofczyk, A. Kleszcz, P. Krawczuk, K. Kubiak, K. Ormiński i J. Okwieka.

19 V 1989 rozpoczęła się kampania wyborcza w Kołach Oddziałowych i Komisjach Wydziałowych „S”. W poszczególnych Kołach Oddziałowych wybrano przew.: Zdzisław Adamski, J. Arlt, Tadeusz Chorągwicki, Karol Cynk, Horst Dietrich, Antoni Duda, Józef Gontarz, W. Górka, Z. Iwański, A. Kleszcz, P. Krawczuk, J. Krzysztofczyk, K. Kubiak, Bernard Kurowski, Jerzy Maciejewicz, A. Migura, Helmut Przyklenk, Alojzy Urbańczyk, Henryk Werner i J. Witek; przew. Komisji Wydziałowych: Krzysztof Demciuch, A. Kleszcz, J. Krzysztofczyk, Piotr Moj i K. Ormiński. 23 VI 1989 zakładowa „S” sygnowała porozumienie o wprowadzeniu zakładowego systemu wynagradzania pracowników. W VII 1989 wynegocjowano podwyżkę płac dla załogi.

2 IX 1989 na II WZD zakładowej „S” wybrano KZ w składzie: K. Kubiak (przew.), Z. Adamski, J. Arlt, T. Chorągwicki, K.

Demciuch, Sylwester Dubiel, A. Duda, R. Dudek, Eugeniusz Filipczuk, J. Gontarz, Jerzy Gordzielik, W. Górka, Bernard Kabut, W. Kasprów, A. Kleszcz, Urszula Korzeniec, Wiesław Kozłowski, P. Krawczuk (wiceprzew.), J. Krzysztofczyk, B. Kurowski, J. Maciejewski, P. Moj, B. Niedźwiedź, K. Ormiński, Lidia Piątek, Tadeusz Przywała, W. Rajtor, H. Werner i Genowefa Wolicka; do Komisji Rewizyjnej wybrano Jana Sklorza, Tadeusza Sosnowskiego i Zbigniewa Wojewodę.

W wyniku kolejnych przekształceń własnościowych z Huty Małapanew wyodrębniły się spółki: Małapanew Maszyny i Konstrukcje, Małapanew Armatura, Małapanew Modelarnia oraz Małapanew Zakłady Odlewnicze. Ostatnia z wymienionych spółek powróciła z czasem do historycznej nazwy Huta Małapanew Sp. z o.o. We IX 2004 wszystkie spółki weszły w skład górnośląskiej Grupy Kapitałowej Gwarant SA. Na pocz. 2015 działały 2 spółki zatrudniające łącznie 465 osób: Huta Małapanew Sp. z o. o. oraz Małapanew Maszyny i Konstrukcje. W 1993 w zw. z restrukturyzacją przedsiębiorstwa zakładowa „S” przekształciła się w Międzyzakładową Organizację Związkową, która na pocz. 2015 zrzeszała 101 pracowników i 4 emerytów, a jej przew. jest Artur Krzewica.

1980–1989 zakładowa „S” i działalność podziemna w hucie była rozpracowywana: IX 1980 – VI 1981 przez Wydz. IIIA KW MO w Opolu w ramach SOS krypt. Hutnik; II 1982 – IX 1983 przez Wydz. V KW MO/WUSW w ramach SOS krypt. Nowy/Kolegium; IX 1983 – V 1984 przez Wydz. V WUSW w ramach SOS krypt. Flaga; XI 1983 – I 1984 w ramach SOS krypt. Rezonans; XII 1984 – VI 1986 w ramach SOR krypt. Kontakt. Działaczy „S” K. Ormińskiego: III 1982 – VII 1985 przez Wydz. V KW MO/WUSW w Opolu w ramach KE krypt. Elektryk; XII 1986 – IV 1987 w ramach SOR krypt. Myśliciel. W. Oblickiego: III 1982 – IX 1984 przez Wydz. V KW MO/WUSW ramach KE krypt. Broda. J. Michalczyka: VIII 1983 – 1984 przez Wydz. V WUSW w ramach KE krypt. Mistrz. J. Mirowskiego: VIII 1983 – VIII 1985 w ramach KE krypt. Upalacz.

Zbigniew Bereszyński

[Ozimek, Region Śląsk Opolski](#)

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

[Zgłoś błąd](#)